

www.nb.rs
 Види се дају у админист
 — Цена утврђена —
 Плаћена се писма не
 враћају. Рукописи се не
 враћају.
 Цена, рукописе, новац
 и остале што се однесу
 лист, слати власнику
 листа

СТРАЖА

СЛОБОДОУМНИ ОРГАН ЈАВНОГ МИШЉЕЊА

ТЕЛЕФОН УРЕДНИШТВА 1092

Издаје сваки дан у 6 ч. пре подне

ТЕЛЕФОН ШТАМПАРИЈЕ 1092

Адреса за телеграме:
 „СТРАЖА“ — ВВОГРАД
 Претплата за Србију
 на пошти:
 на годишњу дин. 12.—
 „ шест месеци „ 6.—
 „ три месеца „ 3.—
 „ један месец „ 1.—
 Претплата иностранству
 на пошти:
 на годишњу дин. 30.—
 „ шест месеци „ 15.—
 „ три месеца „ 7.50

Последњи напор

— Аустријанци се спремају да даду још један напор. —

БУКУРЕШТ, 16. јануара

Овамо је стигла вест да се у штабу јужне аустро-угарске војске осећа велика живост. Људство је замењено новим, одморним трупама. Такође су и стока и запрега измењане и замењене новом запрегом и одморном стоком.

По једној вести црпљеној у угарским политичким круговима, јужна војска ће дејствовати на два фронта и подељена је у две армије; од којих ће једна дејствовати према Србији а друга према Црној Гори.

Армија која ће дејствовати против Србије(!?) сконцентрисана је у Суботици, армија, пак, која ће дејствовати против Црне Горе налази се у Осеку, одакле ће преко Требиња на Црну Гору.

У румунским како војним тако и дипломатским круговима тврдо су убеђени да о каквој офанзиви на Југу не може бити ни речи. Једно високо војно лице рекло је једном новинару:

— Моје је дубоко уверење, да би нов напад на Србију био гроб Аустрије. Снажно надирање руских трупа приморава аустриски генералштаб да целокупну војну снагу на Југу земље држи на окупу. И зато би напад на Србију и Ц. Гору био непоправима грешка, која би се Аустрији осветила!

„ВИТОРУЛ“.

Аустриска зверства у Обреновцу

Никада нико, па ни Турци, када су оно пре скоро пуних шест столећа, надрли из Азије у Европу, нису тако пустошили земље, села и градове, кроз које су пролазили, као што су то сада, у овоме рату, а у двадесетом веку, — дакле у веку културе и цивилизације, — чиниле бесне и

разуздане хорде бечкога ће сара, а по вашој лепој и питој Србији!

Лоше слуге гора господар оне државе, која већ од не колико столећа тражи од Европе, да продире даље на Исток, на Балкан у цели, да по њему шири културу и цивилизацију, показале се у о-

вине рату у свој својој голотини, и доказале чисто и јасно целоме свету, да је све оно, што је њихов господар, што су њихове владе, столећима говориле, све сама проста лаж, — сама обман, што јасно као сунце доказује траг, који су за собом оставили. Траг тај, огледало је њихове културе, њихове цивилизације!

Из огледала тога јасно се види, да су ћесарева хорде још и данас далеко заостале

и иза Зулукафера, Њам-њама и свих осталих дивљих племена Африке и Америке.

Држава, која већ столећима у свакој прилици истиче своју културу, — која преплави цео свет хвалом своје цивилизације, — која се велича исто тако као неки чувари међународног права, — показала је и доказала у овоме рату, да о свему томе ни појма нема.

Ове звери, у човечјем об-

лику, направиле праву пустош од наше варошице и среза по савског.

Да би и читаоци овог цењеног листа, бар приближно стекли појма о дивљаштвима и зверствима, што их почињу аустријанци у овоме рату, узнећемо овде у верном препису извештај, који је послао Начелник среза по савског г. Гавра Церовић, окружном начелнику ваљевског г. Милошу Ђорђевићу а о ста-

њу, које је затекло после одласка непријатеља, у варошци Обреновцу и срезу по ком:

Извештај гласи:
„— Збиља: „Тешко селу, куда војска прође“, — Гладна, гола, менашита и некултурна војска нашег вековног непријатеља, стицајем околности заузела је била и срез позавски, питомог и богатог округа љавског, и од богатог среза, који је био снабдевен у сваком погледу, сада имамо само опустошена, опљачкана и загађена села, као и варошцу Обреновац. — Не данима, већ месецима морамо избацити и чистити гад и сирад непријатељски. — Где год је непријатељ својом гадном ногом улизао, нечисти је траг оставио. — Ако има Бога, — ако има правде, њега ће стићи народно проклетство а већ га је у неколико стигло проклетство оних, који су оставили пуне и чисте домове, а после повратка из бежаније затекли само швабско ђубре, пуне куће и опустошене стаје. — Па зар су то културни људи?! Зар је то цивилизовани народ аустријски?! О културо, културо!!!

Народ се враћа из бежаније. Само се чују тешки удисаји.

Народ не познаје свој крај у коме је поникао, у коме је сва добра имао и оставио; родитељи плачу на згаришту домова спојих, а тужна деца силазећи са прости, отворених кола улазе или се уносе у опустошене куће, где нема врата, нема прозора, — где нема дрва, где је огњиште раскопано. — Боже! — видиш ли све ово? — Видиш ли медела нашег гадног и некултурног душманина?!

Прибављени извештаји из четрнаест општина повереног среза, о стању после прогонства непријатељске војске у свему су индентични. Куда је год непријатељска војска пршла свугде је једнаке трагове оставила: пљачку и пустош. — Једино је општина церовачка поштеђена, ваљда услед свога стратегијског положаја, а сем тога, што се

мало ко, или боље рећи скоро нико није ни селио, но то је једина општина у подручном срезу, у којој је непријатељ стрељао пет лица, и то по извешћу општинског суда због тога, што се је код њих нашло неко српско оружје. — Непријатељ је дотичне назвао: „Комитацијама“ и као такве поубијао их, и то: Петра Гајића, војног обвезника последње одбране стараца, Драгомира Гајића, регрута, Челомира Љ. Стевановића, Ивана Гајића и Љубомира Божана, стално неспособне.

Стање у осталим општинама овакво је: општинске и школске зграде разграђене су, врата однесена, прозори полупани, архиве растурене и упропашћене, а негде и улазне, — касе опљачкане и полупуне, — новчана акта као и поверљива преписка спасена је, јер су то часници отступајући носили са собом. — Људска и сточна храна поједена и однета.

Стање среске зграде и канцеларије затечено је жалосно. Непријатељ је сва оделења канцеларијска употребљивао као магацин, где је брашно истоваривао; по ходницима и авлији огромна је нечистоћа; астали, столице, слаке, књиге, све је то разбацано и упропашћено; врата однета, прозори полупани, сва ограда дигнута. Каса је разбијена и неспособљена. Пулт са новчаним књигама до 1914 год. изгорео је.

Непријатељ је из повореног среза одвео у ропство 567 лица мушких и женских од 15—60 год. и то: из општине орашке 52, — дренске 36, — грабовачке 30, — збрежке 66, — Јошевачке 28, — обреновачке 41, — ушћанске 37, — урвачке 77, — пироманске 18, — трсгеничке 24, — звчанске 8, — стублинске 43, — љаванске 45 и кртинске 62. —

У Уровцима су силоване две девојке а у Орашцу једна. Паљевине су вршене у Уровцима и Орашцу. —

Народ је већ почео да трпи велике оскудице у исхрану, а велика је оскудица и у сточној храни. — Требало би

му сада помоћи и око усева, јер ни двајести део није узорао и посејао, што није имао чиме узорати, нати је имао сем на.

Бојати се, да не завладају опасне заразне болести, од којих је од стране јојних лекара до сада констатовано: тифус, велике богиње и дифтерија.

За болеснике лекова нема, јер је апотека опљачкана.

Збиља је наш народ племенит! И ако се вратио у празне куће, из његових се уста чују само речи благодарности нашој неопходној армеди, и дичним војсковођама, чајим је пожртвовањем и јунаштвом непријатељ отеран, те га данас нема нигде на нашем земљишту.

Перо није у стању описати сва зла, све несреће, све рушевине, које је непријатељска војска учинила.

Овај извештај је само бледа слика свега тога.

Само би се комисијски могла тачно констатовати и утврдити укупна штета.

Опљачканом нашем народу — понављам — треба одмах притећи у помоћ, јер доцније — биће касно.

Напомињем, да је непријатељска војска и наше светиње оскрнављала, јер су у школе и цркве коње затварала. Тако ето гласи званичан извештај!

И доиста, ово је само бледа слика јада, чуда и покора, што починише ћесареви „културтрегери“. Тачно и верно описати све ово, скоро да је немогуће, јер би за то требало месецима на томе радити, на ипак човек не би могао себи верно претставити, сав јад, сву несрећу ове варошице и овога среза. Нема ваљда куће, нема породице, која није оштећена и опљачкана!

Пред овим чудом, пред овим јадом и несрећом, човеку се срце стеже, — ум застаје а у души се страшно боре осећаји благодарности и роптање. Час вам дође, да благодарите Богу, што је помогао, да се овакав непријатељ отера са огњишта, — а час отет — кад помислите, да

још није потпуно сатворен, да још живи и постоји — дође вам, да и ви с песником узвикнете:

„Нема Бога, нема правде, Људи су — нељуди.“

С. А. Ж.

РАБОШ

Дипломатски пегаз

Каквих нас нема на овом земљивом шару!? Док српски војници чувају стражу у мочваровима, дотле песник, који је мало штатирао као комита, а да би га јасније приказали знају што је у својој поезми казао, да даје свој живот свесно за отаџбину, ево он то сад чини на арнаут-пазару у Нишу уз пратњу једне лепе госпође. Та он је већ у пола спалио крила свога пегаса који је помоћу њих улетео у дипломатску струку сад су она потпуно невољна јер сад мање пева али у накнаду тога — више — љуба.

Румунске припреме

СОФИЈА, 16. јан.

Овде се много говори о најновијим наредбама, које је Румунија закључила у Италији. Нарочито пада у очи огромна количина завојног материјала и медикамената. Такође су извршене велике наруџбине медикамената у Швајцарској. Рок испоруке је веома кратак, а многе се ствари одмах пакују и шаљу за Румунију.

Бре! Бре!

— Виљем Арбански —

СОФИЈА, 16 јан.

Неколико арбанских дрипаца честитали су кнзу Виду нову годину. На ову честитку „његово величанство“ мбрет послало је арбанском комитету денешу овакве садржине:

— Арбанској колонији честитам најсрдљивије нову 915 годину са најлепшим жељама. Молим се Богу да буде срећна за све нас.

Виљем Арбански

Из Грчке

— Грци и Јапанци —

СОЛУН, 16. јануара

Наш дописник из Солуна јавља нам да се између грчке и јапанске владе воде преговори о успостављању посланства у Токију и Атини.

Краљ обилази гарнизоне

АТИНА, 16. јануара

Атинска Агенција саопштава, да је краљ у пратњи шефа штаба обишао све пограничне гарнизоне према Бугарској.

Италија и Румунија

— Уговор о истовременом учешћу у акцији —

БУКУРЕШТ, 16 јан.

И ако се још ништа не зна детаљније о италијанско-румунском споразуму, као и да ли он уопште и постоји, ипак се у јавности о њему много говори па чак и изнесе поједине тачке. Тако по једној вести између обе државе направљен је споразум о учешћу у акцији и чека се само погодан тренутак па да обе земље истовремено наруше неутралност и ишају из свог резервисаног држања По другом једном гласу Италија и Румунија су већ давно требале да ступе у акцију, али их је омело арбанско питање те је учешће у акцији морало бити одложено.

13

— Цртице из тринаестодневног ропства под Аустројанцима. —

Одмах по доласку Аустријанаца, тако другог дана, јурило је тако рећи један њихов војник низ Макезијеву улицу псујући нешто на мађарском а са завијеном руком.

Неколико радозналих жена зауставише га и запиташе шта му је. Он одговори:

„Мајку му комитску, при

ФЕЛТОН

ОКО „ЈЕЛКЕ“

— Цртица —

Наши ратни заробљеници, нарочито Чеси, дружењем са нашим њенима, осетили су ову величину њихове племенитости коју имају само словенска племена, и уочили су ону јаку духовну везу између себе и српског народа.

То сам више него икад осетио једног дана, кад сам отишао у једну болницу да осетим наше рањенике

Чудио сам се што су собе махом биле празне. И они који су једва могли да се крећу помоћу штака, весело су хитали једној соби по средини великога коридора.

Колико ме пријатно дјернула сцена, која ми се ukazала кад сам пришао вратима ове собе.

У овој соби били су смештени рањеници и болесни Чеси. Тог дана баш падао је њихов Бадњи дан.

На средини простране собе, била је „Јелка“, божићно дрво у католика, за коју се побринули наши рањеници као да они правују. Неколико њаших војника и њихових болесника китили је јабукама, орасима, чоколадом и још много чим. Ту су биле и разнобојне свећице, које ће запалити увече.

Око Јелке, плава, симпатична чешка лица са пуно захвалности гледало у јаке, отворене очи наших Шумадица.

То је био свечан моменат кад су и ови људи у оделу голубије боје и они у мрким шињелима, одрљени барутом, осећали једно и исто: да су они једно, да разлике између њих не постоје и да кроз њих тече једна, истородна крв.

Овај момент створио ми је импресију и емоцију коју сам добио после читања једне лепе приповетке Жила Клартија из француско-пруског рата, „Лунака“, у којој о Бадњем вечеру, на малој даљини, у рововима, Пуси левају своју нежну песму Бадњег вечера, испрекидани ватром од Француза. Затим Французи почињу своју песму, свечану и тужну, док их из близине Пруси, с чежњом и сузама у очима, пажљиво слушају.

МИНХАУЗЕНОВЕ ЛАГАРИЈЕ

„Писмо из Крагујевца“

Код јдне удовице Крагујевчанке у Битољској улици били су на стану два аустријска војника. Када су дознали да је она Крагујевчанка, (ве-

љико К.) готово сваког дана дарали су је:

— Госпођо, спремите нам писмо ако имате кога у Крагујевцу да понесемо. Ми ћемо сутра да крећемо.

Када су се одјеста кренули газдарица — учита:

— А није ли Крагујевца? Они само одмахнуше руком и журно поћоше ка излазу.

* *

Вредно је питати господина писца, да ли би он и то куражи да при одступању задиркује аустријске војнике, и да ли је у том времену неко од нас смео да се појави на улици, кад се гада све к'пили што се где текло.

Минирана Пашићева соба

Аустријанци су у стану Николе Пашића испреметали све до ноге. Остала је нетакнута само његова спаваћа соба, из Скопљанске улице. Аустријски

официри и војници ишли су из одаје у одају и кад су стигли у ту собу под њихови ногама поче да пуцкара паркет. Они одскочише као опарени.

— Бога им руског промумла в'ђа ове јуначке друшине, ето стигли да минирају чак и Пашићеву кућу! И сви на прстима, пожурише низ степенице пазићи да не згазе на мину. Увече су кроз целу војску један другога саветовали да не нагазе на минерску собу.

* * *

Овај што је ово писао сигурно је имао минирају главу, јер публика чисто замишља како је и он силазио на прстима низ степенице. А од свлаог пуцкарања паркета, чак је одлуево. Сиромаш човек!

Прота Мајор

Јдно по подне, под Аустријанцима, упаде у хотел „Па-

наместању телефонских жица на дарку рани ме ом у руку.“

„А одкуд знаш да је баш комита?“ упитају жене.

„Имао је браду“ доладе и продужи пут ка превјалишту.

Предсказије

Романист Уелс у 1901 год. предвидео је ово што се догодило 1914 године.

У октобарском броју 1901 год. журнала „Fortnightly Review“ чувени енглески романист Уелс штампао је врло интересантан чланак са насловом: „Anticipation“ (Преодошење).

Путем логичних дедукција, узев за базу оно, што се може назвати великим током социјалне еволуције, популарни писац поставио је читав низ могућних предсказивања будућности (од 1900 до 2000 година).

Он разматра у том чланку покрете сједињења народа који се називају англо-саксонизам, панславизам, пангерманизам и велико — латинског сједињења.

Да саопшtimo његове речи о пангерманизму.

„С првог погледа могућности, повољни су изгледи за агресивну пангерманску власт, која тежи да захвати старешинство у исто време и у централној Европи и у западној Азији, имајући пред очима основну мисао: срушити славенство, раздвојено с мархијом.

„Без сумње је да Германија нема такмаца у области индустрије; с друге стране њеа ни гди економна прогрес, савршенство њеног политичког, војног и поморског система — све су то несумњиви плусови савремене Германије.

„Али, што је било изузетак пре четрдесет година, данас је обична свакодневна појава, јер данас цела Европа може да се похвали свима овим плусовима, који изједначају све нације пред лицем прогреса, али их не германизирају.

Загледавши дубље у ствар, ми ћемо видети да савремена Германија у многим односима

представља аналогују са Француском 60 тих година.“

Мило даље Уелс износи неколико одиста пророчанске редове, која га приказују као финог познаваоца човечанства.

Он каже: „Сем овога Германија ће имати двобој с Русијом, ако хтедне да се шири и на исток. У жељи да растури своје мреже на запад, она ће се сударити с Француском и Енглеском, а можда са обема овим државама, у друштвеном у циљу самоодбране.

Ја сам убеђен, да смо одвише поданштавали војну снагу Француске у потоње доба. Француска је била заборављена 1870 године, али тај њен пораз дао је нацији само нову снагу и несрећа ју је научила да буде важлива и обазрива.

„На мору Германија се уверила, да њене силе вису равне Енглеској.

Германска империја, или другим речима, организовани

израз агресивног немачког духа, баће уништен или ослабљен после серије измишљених ратова на суву и на мору. Тада ће ова бити принуђена да приклони свој олози дух пред ногама разумног средњег сталежа. Идеја империјализма и германизма уступиће место идеји европског сједињења, слична основном принципу Швајцарске.

Величанствена моћна замисао Европске федерације, крју је Француска изнела свету у малу обрађеном облику у почетку XIX века наћи ће може бити, остварење на заранку XX века.

Сви народи сједињени општом идејом, све нације пронајкуте духом мира, тежиће заједничком прогресу, истини, правичности, срећи!“

У овим утопистичним идејама Уелса видимо тако јасно излагање данашњих догађаја, као да нису написане пре 13 година, него јуче или данас. П.

Београд под Аустријанцима

— Долазак Аустријанаца. —

Сви су они били обасути цвећем, а жене и девојке даривали су их пешкирима, тако да су коњаници и пешаци изгледали окићени цвећем и пешкирима као да иду на свадбу. У исто време дошла је и сва београдска пљачија

Све се то дешавало веома брзо. Коњаници хитали су кроз улице пут града, на обалама Саве и Дунава, да заробе војнике по вароши, који су заостали и силну комору Аустријску.

За то време, док су 30—40 коњаника и Краљ Петар, улазили у варош ужасно су грмели топови. Једна српска батерија на Чукарици, код жећерне фабрике, разрушила је аустријски понтонски мост, који је био на Сави испод савског моста, код соларе и сврчила аустријску комору и војнике да пређу на њихову обалу. Два шлепа поред раскинутог моста горела су

на Сави. Три аустријска монитора стајала су између савског моста и Аде Циганлије и страшном паљбом из топова тукли су српске топове на Чукарици, бранећи прелаз своје коморе, али је све било узалуд. Српски топови благовремено су разрушили мост и сва аустријска комора остала је на мосту у страху.

Тада су српски топови осули страшну и ужасну ватру на мониторе, а ови се бранили на живот и смрт.

У два три мига два монитора одвајали су се од трећег, пролазили испод савског моста и доказали до запаљеног и разрушеног понтонског моста, ваљда да исти угасе или саставе, док је трећи монитор и даље пуцао на српску батерију, али српски артиљеријисти нису мониторима дали да тако рећи очи отворе. Тукли су их непрестано, тако да су она два монитора морала да се врате у помоћ трећем.

Страшно је било гледати и слушати овај двобој топова. Топови су севали и грмели горе но муње и громови у најбуријој ноћи! Борба је трајала пуна три часа. За то време избачено је из монитора и српских топова преко 2000 граната.

За цело време борбе и пуцање топова, из свију побочних улица, које воде са Саве и Дунава Краљ Милановом улицом спроводени су аустријски војници, силна комора, каре са запрегом и стока. Преко 2000 кола са коњима и послугом заробљена су. Као у каквом биоскопу разне слике и прилике низала су се једна за другим, од којих ћемо само неколико навести:

Арбод.

колик флаша црва, па појак у пратњи сејза пут Торлака.

„Политика“ број 3899.

— Наставиће се. —

* * *

Писац је овде заборавио да напише како му је овај поштом чатао велики и мали „Оче наш“!

Белешке

Због извесних домаћих прилика, продаје се један скоро нов намештај. Упитати у Милоша Великог ул. бр. 11.

Штамп. Драг. Грегорића потребна су четири човека за окретање машине.

СКИЦЕ

Најгичкији, најелегантнији, и најсавршенији стил, образап нашег књижевног стила, несумњиво је онај што се употребљава у нашој војној администрацији.

Недавно ми је дошла до руку објава једног младјћа који је, ма да ђак, неком омешком позван у команду у Раљу, пре времена, одакле су га вратили кући, написавши на наличју објаве: Враћен натраг кући.

Ма да не смем да сумњам у лепоту овог стила, ова реч „натраг“ бола ми очи, кад већ она прва „враћен“ садржи у себи смисао и те друге. Мени реч „натраг“ изгледала је сасвим плеонастична.

Али тек кад сам одгонетао ребус, видео сам сву бриљантност, ону фину едвантерију нашег војног стила.

Како је овај младјћ враћен у Крушевац, на објави је стајало „натраг“. Да је ишао за Београд на објави би стајало: Враћен напред кући.

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

Народни посланици у Београду

Јуче су допутовали многи народни посланици из Наша у Београд.

Муниција за Румунију

СОФИЈА, 16. јануара.

По јетвој депеши од свог дописника из Солуна „Мир“ доноси да се у солунском пристаништу налази неколико бродова пуних муниције. Сва ова муниција намењена је Румунији и наручена је из Италије и Америке.

ПЉАЧКАШИ

— Рајхспост о немачкој штампи —

БУКУРЕШТ, 16. јануара

И Рајхспост је почео да се буну против аустријске штампе, по којој Аустријанци имају само успехе а ниједан неуспех. У броју пре три дана под насловом „Пљачкаши“ Рајхспост више: Наша штампа није на оној висини на којој би требала да је. Уместо да трезвено региструје догађаје, који се данас одигравају на бојном пољу, она трчи за публиком и сервира јој за језтин новац вести које на мало не одговарају истини. А због чега то. Само због тога да би пљачкаши, у чијим се рукама налази наша јавна реч што више ћарила. Пљачка, пљачка, свуда само пљачка и пљачкаши! —

ГРЧКА И ТУРСКА

АТИНА, 16. јануара

„Македонија“ доноси да су се односи између Грчке и Турске сасвим погоршали и да сваког часа може доћи до отворања сукоба. Разлог за ово потекао је услед даљег злостављања Грка у Малој Азији.

После енергичног корака код порте од стране грчког посланика, немачки посланик барон Вингенхајм је отишао у грчко посланство и ту је остао дуго конферишући са послаником.

Кроз Бугарску

СОФИЈА, 16. јануара.

Специјалним возом преко Софије допутовао је руски министар финансија г. Барк. Г. Барк путује преко Солуна за Француску.

Иако се бавио у Софији осам часова г. Барк није говорио ни са једним бугарским државником.

КЋЕРИ ГРЕХА И ПОРОКА

Први корак у порок (27)

Као што вам је познато, ја сам имала симпатије према г. Јовановићу. Ја то уосталом нисам ви крила. Сваки мој покрет то је говорило. И очекивала сам предзнак да ме после мога шеснаестог рођендана запроси. Међутим, несрећа која је задесила моју кућу пореметила је све моје планове, а после тога дошао је и писмо, које је порушило моје наде, моје идеале.

Иако сам утучена, иако ме је толико увредио и понижио ја га ипак волим. Не. Не волим га. Но, како да вам се изразим? Сваки мој осећај, сваки откуцај срца мога припада још увек њему. Међутим он ме је одгурнуо. И сада, ако ме ви хоћете, тако презрену, одгурнуту, без икакве воље за живот, онда ево ја вам пружам своју руку.

Нулић је био у прво време збуњен њеном искреношћу. Али одмах је дошао к себи и узимајући за руку Невенку посадио је на дивану поред себе.

Госпођице Невенка, ја разумем ваш бол а нарочито ваше осећаје.

И ја зато и не мислам да ми одмах своју руку дате. Моја је намера да се сада видимо, а венчаћемо се онда, када ви будете хтели. Ја се надам да ћете ви једном заборавити на све што је било у прошлости!

— Ах господине Нулићу то је и моја жеља. Али ја сумњам у то. И ја ево искрено да вам кажем, ја вас жалим. Ви у мени нећете добити оно што тражите. Ја не могу више да волим. У мени ћете добити једну кладну и досадну жену, која ће вам живот загорчати.

Нулић је прекиде,
— Ах не говорите тако госпођице Петровићева. Ја вам

опет велам: ја за сада и не тражим никакве наклоности. Главна је ствар да ме ви не мрзите, да не осећате какву одвратност према мени, Љубав ће доћи и сама по себи. Ја нисам као какав ваљубље ни гимназиста. Ја потпуно разумем ваш положај и после ваше дане ми речи, ја само очекујем дан, које ми будете одредили за венчање! — Видећи да Невенка није баш Бог зна како расположена Нулић је сматрао да је најбоље, да се уклони и да је остави саму. Пожелевши јој пријатан ручак он напусти собу. Пролазећи поред своје рођаке он шапу: пада птица на лепак.

Ратна пошта

У борбама на Јелици настало ми је двојице рођака: Илије Анђелића и Луке Богојевића. Молим сваког кошта зна о њима да ми саопшти на адресу: Живојину Глишићу, из Б. Баште.

Моле се другови и познаници мога брата Драгослава П. Петровића регрута 2 чете 4. бат. XII п. пука II поз. нар. војске да ми јаве где се налази сад он, јер по сазнању учествовао је у борби на „Маљему“ 11. новембра пр. год. где је и рањен у ногу, и од тога дана ми се не јавља.

Светислав П. Петровић
коњич поруч. — Шумац. Дивиз. коњич. пук I поз. нар. војске

Моја жена Милева Петрић, нестала је у јаким умном растројству 20. децембра прошле године, и до данас не зна се где се налази.

Молим пријатеље и познанике ако би која о њој што-

год сазнао да ме извести на адресу: Петар Петрић, нареди. 18. меп. пук I позив.

За наше храбре бојнике

— У рату о рату. —

— *Рат нас је све још више зближио и збратио.* —

У нашој лепој Србији сви смо ми рођењем једнаки. Нико од нас нема неких особитих права само зато, што је рођен у овој или оној породици.

А у многим земљама није тако, него који се роди у сиротињској кући, он остаје целога свога века туђ аргатија и сиромаш; а који се роди у великашкој кући, он самим тим постаје великаш и господин, на макар ништа не радио и ништа не знао.

Код нас сваки вреди само онолико, колико у самој ствари вреди по својој памети, вредноћи и умењу. У нас сваки може постати и највећи богаташ и најкрупнији господин и великаш, само ако је уман и вредан. И најчешће бива да из најпростије и најсиромашније куће настају први и најглавнији људи.

Па и иначе међу нама нема велике подвојености у животу. Нема то, као у другим земљама: да су господа за себе, официри за себе, богаташи за себе, а сиротиња за себе. Него сви живимо заједно, као да смо сви ми блиски род, или бар добри познаници.

Код нас се непрестано осећа да смо сви ми синови једног народа, да смо браћа по крви и по осећању.

Али у рату још се више осећа то, како смо једни другима врло блиски, како смо сви једно. Рат нас је све још више зближио и збратио.

— Наставиће се. —

Пратњата на „Стражу“
остаје један динар месечно

Монитор

У слици и речи

може се добити код „Страже“

„Спадало“

ДРУГИ БРОЈ
најнови
18. о. м.

МОЛИМО РЕВИЗОРЕ ДА НАС ЗАКЉУЧНО ДО 15 О. М. ИЗВЕСТИ КОЛИКО БРОЈЕВА ДА ИМ ШАЉЕМО.

Колонијална деликатесна радња

„Гранд Пасаж“

Отворена је и има увек свежу робу

— 14 — 196

ПЕЧАТОРЕЗАЧКА РАДЊА
ИЗ БЕОГРАДА

Мирка Ерлеквајка

Обреновића улица (преко пута „Руског Цара“ у Нишу

јрима поручбине печата и штампилца. Гравира златне и сребрне ствари, израђује брзо и солидно по умереној цени. На захтев шаље своје илустровани ценовник. 6—10

Наш мили и никад непрекинути брат, син ит.д

—+— Љубомир Ј. Ховкевић

редов 3 чете 4 бат. 12 пука „Цара Лазара“

погинуо је на положају 11 новембра 1914 године у борби на Колубари.

ОЖАЛОШЋЕНИ:

Отац Јевђевије; мати Драгиња; брат Вукашин, об. везник 10 хаубичке батерије и остала фамилија.

Црвени Крст

моли за поклоне: новаца, душека, гаћа, чарапа, сламарица, кошуља, јорган, јастука, пољава, ћилима, шареница, пешкира, мараме, назувица, опанка, ципела, ит.д. ит.д. и посуђе.

СПЕДИТЕРСКА И КОМИСИОНЕРСКА РАДЊА

КАЛЧИЋ И ВОЈИНОВИЋ

СКОПЈЕ—ЋЕВЂЕЛИЈА

Извештава своје поштоване муштерије да њихова радња и даље врши ЦАРИНСКЕ ПОСЛОВЕ како увозне тако и извозне пр. царинарницама СКОПЈАНСКОЈ и ЋЕВЂЕЛИЈСКОЈ и ако су шефови радње у рату.

Адреса за телеграм: КАЛЧИЋ ВОЈИНОВИЋ, Скопје Ћевђелија.